

Одлуком Наставно-научног вијећа Филозофског факултета у Палама Универзитета у Источном Сарајеву, број 509/21 од 9. 3. 2021. године, именована је Комисија за оцјену научне заснованости и подобности теме и кандидата мср Весне Космајац за израду докторске дисертације под насловом "Глаголи говорења и мишљења у публицистичком стилу руског и српског језика" (у даљем тексту: Комисија)¹ у сљедећем саставу:

1. Др Милош Ковачевић, редовни професор, Специфични језици – Савремени српски језик и Општа лингвистика, Филозофски факултет Пале, Универзитет у Источном Сарајеву, предсједник;
2. Др Биљана Марић, ванредни професор, Русистика, Филолошки факултет Београд, Универзитет у Београду, и
3. Др Вишња Вишњевац, доцент, Специфични језици (Русистика), Филозофски факултет Пале, Универзитет у Источном Сарајеву.

Комисија је прегледала пријаву теме докторске дисертације и о томе подноси Наставно-научном вијећу Филозофског факултета у Палама Универзитета у Источном Сарајеву следећи

ИЗВЈЕШТАЈ

О НАУЧНОЈ ЗАСНОВАНОСТИ И ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ И КАНДИДАТА ЗА ИЗРАДУ ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ

ПОДАЦИ О ФАКУЛТЕТУ:
1. Назив и сједиште факултета Филозофски факултет Пале
2. Податак о матичности факултета за научну област из којој припада дисертација Факултет има акредитоване докторске студије из филологије
ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ
1. Кратка биографија кандидата Весна Космајац рођена је 3.3.1991. у Сарајеву. Основну школу завршила је у Мокром, а гимназију у СШЦ „Пале“. 2009. године уписала је Филозофски факултет, смјер Руски и српски језик и књижевности, на којем је завршила први циклус студија 2013. године, просјечном оцјеном 9.75, а други циклус студија 2017. године, просјечном оцјеном 10.00 и одбраном мастер рада на тему „Префиксални глаголи кретања у руском и српском језику“. Исте године уписала је докторске студије на Филозофском факултету у Палама, смјер Филологија-русистика-лингвистика, на којем је положила све предвиђене испите просјечном оцјеном 10.00. Године 2014. изабрана је у звање асистента за ужу научну област Специфични језици (Русистика) на Филозофском факултету у Палама, док је у звање вишег асистента изабрана 2018. године. Изводи вјежбе на већем броју предмета Савременог руског језика. Више година обављала је дужност секретара Катедре за русистику. У периоду од 2012–2013. године била је хонорарни преводилац за руски језик у предузећу за грађевинарство и трговину „Мајнекс“ доо Пале, а 2016. године урадила је превод документарног филма „Слом њемачке војске код Москве“ са руског на српски језик и симултано читање текста за реализацију програма „Вријеме страдања и побједе“ у организацији Кинотеке Републике Српске. Два пута боравила је у Русији на стручним усавршавањима и учествовала у раду више образовних радионица, које су се одржавале у току 2020. године електронским путем, а чији су организатори били најзначајнији универзитети из Русије. Током школовања на првом, другом и трећем циклусу студија редовно је била стипендиста Министарства просвјете и културе/Министарства за научнотехнолошки развој, високо образовање и информационо друштво Републике Српске у категорији успјешних студената, као и стипендиста Фонда „др Милан Јелић“. 2020. године номинована је од стране Универзитета у Источном Сарајеву за награду за младе

¹ Комисију чини наставници из научне области из које се брани докторат

научнике Дунавске регије „Danubius Young Scientist Award“. Члан је Удружења православних научника Русије и Комисије за полагање стручног испита за наставнике и професоре руског језика.

2. Подобност кандидата да одговори на постављени предмет, циљ, задатке и хипотезе

Мср Весна Космајац положила је све планом и програмом предвиђене испите на докторским студијама са највишом оцјеном (10), а досад је учествовала на седам научних скупова у земљи и иностранству и објавила 12 научних и стручних радова, од којих већина припада области контрастивне српско-руске анализе, што је и основна научна област пријављене докторске дисертације. Сви научни радови мср Весне Космајац објављени су или: а) у рецензираним часописима, који се налазе на листи категоризованих часописа Министарства просвете и науке Републике Србије и Републике Српске, или б) у рецензираним тематским зборницима или зборницима са научних скупова. Сама та чињеница, и још више чињеница о броју објављених радова довољан је показатељ да је мср Весна Космајац подобна да успјешно реализује захтјевну тему пријављене докторске дисертације.

3. Списак објављених радова из области докторске дисертације:

1. Космајац В: "Семантика глагола ићи и његових деривата у различитим жанровима на материјалу руског и српског језика, Нови правци истраживања у друштвеним и хуманистичким наукама, 2020, Ниш (577-590). ISBN-978-86-7379-553-9 УДК 811.163.41'367.625; 811.161.1'367.625
2. Космајац В: "Језичка политика Русије", *Филолог*, 2020, Бања Лука (165–177) (позитивно рецензиран и прихваћен за штампу)
3. Космајац В: "Глаголи возити, водити и носити у поређењу са глаголима одређеног кретања у руском језику", *Актуалне проблеме аграрне науке, производства и образовања*, 2020, Вороњеж (279–282). ISBN 978-5-7267-1127-0 УДК (63+619):005,745(06)
4. Космајац В: "Глагол ходити у публицистичком и научном функционалном стилу", *Актуалне проблеме аграрне науке, производства и образовања*, 2019, Вороњеж (323–328). УДК (63+619):005,745(06) ISBN 978-5-7267-1100-3
5. Мићић В: "Соматизам очи као локализатор емоција у руском и српском језику", *НИСУН 8: Савремени токови у науци о језику и књижевности*, 2019, Ниш (361–368). УДК 811.161.1'37 811.163.41'37 ISBN 978-86-7379-515-7
6. Мићић В: "Лице као локализатор емоција у руском и српском језику", *Савремена проучавања језика и књижевности*, 2019, Крагујевац (119–126). ISBN 978-86-80796-34-5
7. Мићић В: "Положај руског језика у Републици Српској", *Наука и стварност*, 2019, Пале (347-360). ISSN 2490-4074 DOI: 10.7251/TOMNIS1901347M
8. Мићић В: "Рекција глагола кретања са префиксима в(о-), вз(о-) у руском језику и њихових преводних еквивалената на српски језик", *Актуалне проблеме аграрне науке, производства и образовања*, 2018, Вороњеж (310–314). УДК (63+619):005,745(06) ISBN 978-5-7267-1008-2
9. Мићић В: "Душа као локализатор емоција у руском и српском језику", *Наука и стварност*, 2017, Пале (325–334). ISSN 2490-4074 DOI 10.7251/ZRNS1701325M
10. Мичић В: "Перлативно значење глаголов движения в русском и сербском языках", *Актуалне проблеме гуманитарних, правних и социјално-политических наука*, 2016, Вороњеж (198–206). УДК 008+1+316+32+34+800:005.745(06) ISBN 978-5-7267-0931-4
11. Мићић В: "Аблативно значење глагола кретања у руском и српском језику", *Радови Филозофског факултета*, 2016, Пале (209–220). ISSN 2490-3531 DOI 10.7251/FILN1701209M УДК 811.161.1'367.625:811.163.41'3
12. Мићић В: "Приједлошко-падежне конструкције са значењем локализације емоција (локализатор срце) у руском и српском језику", *Радови Филозофског факултета*, 2015, Пале (391–403). ISSN 1512-5858 УДК 811.161.1'366:811.163.41'366 DOI 10.7251/RAD1715391M

ПОДАЦИ О ДИСЕРТАЦИЈИ

Назив дисертације : *Глаголи говорења и мишљења у публицистичком стилу руског и српског језика*

Научна област / ужа научна област: Семантика, стилистика, лексикологија, контрастивна анализа; УДК

4. Предмет и значај истраживања

Предмет дисертационог истраживања биће глаголи који означавају процесе говорења и мишљења, односно њихова модификована семантика у публицистичком функционалном стилу руског и српског језика. Најопштији идентификатори таквих глагола у руском језику су *сказать, говорить, молчать, думать, размышлять*, док су у српском језику то глаголи *говорити, рећи, ћутати, мислити, размишљати*. Граматика Руске академије наука (1960: 402) преношење туђег говора веже како уз глаголе говорења и мишљења, тако и уз глаголе чији је садржај близак овим процесима, али их не означава директно. Њихова семантичка блискост одраз је заједничке концептуалне подлоге која се темељи на човјековом искуству, односно одраз чињенице да су процеси говорења и мишљења уско повезани. Због тога ће примарни критеријум у докторанткињиној анализи бити значењски, комбинован са стилистичко-жанровским.

У центру докторанткињиног семантичко-стилистичког изучавања глагола говорења и мишљења биће само публицистички функционални стил. У публицистичком стилу употребљавају се неутрални комуникативни глаголи, које се могу наћи и у другим функционалним стиливима (*говорити, сказати, рассказати/рећи, говорить, испричати*), као и они са додатном семантичком компонентом која поближе описује процес говорења (*комментировать, переводить, информировать/ коментарисати, преводити, информисати* и сл.), али и глаголи карактеристични само за овај стил (*заявить, сообщить/изјавити, соопштити*).

Глаголи говорења и мишљења најзаступљенији су при преношењу туђег говора, које је један је од најфреквентнијих поступака у већини жанрова публицистичког функционалног стила: вијести, извјештају, изјави, интервјуу, коментару, критици и слично. Свим овим жанровима заједничко је то да туђи говор преносе тачно, али се знатно разликују по могућности изражавања новинаровог односа према туђим ријечима. А различити су типови туђег говора који се јављају у публицистичком стилу: директни, индиректни, па чак и слободни индиректни говор. Дисертација ће се бавити специфичношћу употребе глагола говорења и мишљења (и њима сродних израза) у сваком од типова преношења туђег говора.

Сама чињеница да до сада није било опсежнијег и потпунијег семантичко-стилистичког истраживања глагола говорења и мишљења у публицистичком функционалном стилу ни у русистички ни у србистички, а камоли при њиховом контрастирању, довољан су показатељ научног значаја ове докторске дисертације.

5. Циљ и задаци у дисертацији

Основни циљ истраживања у докторској дисертацији Весне Космајац јесте структурно-семантички опис глагола говорења и мишљења у жанровима публицистичког функционалног стила руског и српског језика, с тежиштем на модификацији њихове семантике под жанровским и стилским утицајима. Унутар таквога циља основни задатак представља (п)опис глагола говорења и мишљења у публицистичким текстовима руског и српског језика, анализа њиховог значења, одређење семантичких (међу)односа већег броја глагола, представника различитих семантичких, и функционално-семантичких подврста; уочавање и опис разлике у семантици и употреби глагола говорења и мишљења у различитим жанровима публицистичког функционалног стила руског и српског језика, понаособ и у њиховом контрастивном међуодносу.

Осим експлицитних глагола говорења и мишљења у истраживању ће бити укључене и описане и приједлошко-падежне конструкције које замјењују глаголе говорења, као што су *по словам, по мнению* (такви изрази су карактеристични како за публицистички, тако и за научни функционални стил), а такође ће се научно освијетлити и употреба декомпонованог предиката (односно декомпонованог глагола).

Циљ истраживања обухвата и фразеолошке репрезенте, односно фразеолошке јединице које значење говорења и мишљења исказују другим лексичким јединицама (*бросать слова на ветер; проглотить язык, быть на устах у кого-либо/расплати ријечи, маца прогутала језик* и сл.), али и такве фразеолошке јединице које карактеришу човјека кроз говор или мисао (*злые языки/зли језици*).

6. Хипотезе² докторске дисертације

Четири су хипотезе од којих полази истраживање у овом дисертационом раду:

1) У публицистичком функционалном стилу руског и српског језика глаголи говорења и мишљења употребљавају се у свом основном, али и модификованим значењима, из чега проистиче да захтјеви овог функционалног стила, комбиновани са захтјевима преношења типа туђег говора, могу да утичу на промјену основне семантике глагола говорења и мишљења.

2) Различити жанрови публицистичког функционалног стила у руском и српском језику утичу на употребу и семантику глагола говорења и мишљења.

3) Поређење лексичких и фразеолошких јединица у два језика доприноси сазнању о заједничком и различитом у асоцијативној перцепцији глагола говорења и мишљења у свијести говорника руског и српског језика, али и сличном и различитом у погледу стилских и жанровских захтјева публицистичког функционалног стила.

4) Глаголи мишљења у публицистичким текстовима руског и српског језика чешће се употребљавају у комуникативном значењу, иако је такво значење за њих секундарно у односу на когнитивно.

7. Актуелност и подобност теме докторске дисертације

Тема докторске дисертације мср Весне Космајац *Глаголи говорења и мишљења у публицистичком стилу руског и српског језика* врло је актуелна, с обзиром на најмање два аспекта истраживања. Најприје по томе што повезује једну морфосинтаксичку и морфосемантичку категорију (глаголе говорења и мишљења) са публицистичким стилем као функционалностилском категоријом. Модерна истраживања показују да структурне и семантичке специфичности одређене морфосемантичке и морфосинтаксичке категорије зависе прије свега од типа функционалног стила, подстила или жанра у коме се дата категорија употребљава. Други актуелни аспект истраживања који подразумева дисертације јесте наратолошки, и везан је за питања теорије и "праксе" преношења типова туђег говора. Будући да је публицистички стил жанровски најразуђенији, будући да многе "наратолошке" особине дијели са готово свим другим функционалним стилима, а с обзиром на то да је остварење појединих типова туђег говора (посебно слободног неуправног) карактеристика само појединих функционалних стилова - ово истраживање треба да понуди врло значајне резултате управо с обзиром на мјесто глагола говорења и мишљења у реализацији различитих типова туђег говора. Друкчије речено, истраживање треба да покаже колико су, и кад су, глаголи говорења и мишљења инваријантна или варијантна карактеристика појединих типова туђег говора реализованих у различитим жанровима публицистичког стила.

Из наведених аспеката актуелности теме докторске дисертације произлази и њена подобност. Тема *Глаголи говорења и мишљења у публицистичком стилу руског и српског језика* врло је пододобна и захтјевна тема за израду докторске дисертације.

8. Преглед стања у подручју истраживања (код нас и у свијету)

До сада није било свеобухватнијег семантичко-стилистичког истраживања глагола говорења и мишљења у публицистичком функционалном стилу ни у русистици ни у србистици. У контрастивној руско-српској анализи таква истраживања готово да су изузетак (гдје се могу убројати неколика рада Б. Марић).

То најбоље показује *прелиминарни списак стручне и научне литературе*, списак од 40 библиографских јединица (монографија, студија и чланака) које је докторанткиња приложила у образложењу пријаве докторске дисертације. Тај списак показује да је највећи број јединица само посредно у вези са конкретном темом докторске дисертације:

1. Ак. Гр 1960: под ред. В. В. Виноградова, *Грамматика русского языка II*, Москва: Издательство Академии наук СССР.

2. Ак. ГР 1980: *Грамматика русского языка, том II*, Москва: Издательство Академии наук СССР.

3. Апресян 1974: Ю. Д. Апресян, *Лексическая семантика. Синонимические средства языка*,

² Хиптезе су кратко изречене тврдње. Након изрицања хипотеза слиједи кратка образложења за доказивање. Хипотезе могу имати ограничења у простору и времену, доказују се кроз истраживања у реалном систему (моделу или прототипу) а потврђују се истраживачким методама и статистичком обрадом у дисертацији. Хипотезе могу бити главне и помоћне, односно нулте и алтернативне.

Москва: Наука.

4. Бадурина 2011: L. Badurina, Glagoli govorenja i tekst, *Pismo, časopis za jezik i književnost*, br. IX, Sarajevo: Bosansko filološko društvo, (125–137).
5. Батистић 1982: Т. Batistić, О компонентној анализи лексичког значења, *Лексикографија и лексикологија*, Београд–Нови Сад, 9–13.
6. Бахтин 1996: М. М. Бахтин, *Проблема речевых жанров*, собранные сочинения (работы 1940-1960 г.), Москва: Русские словари (237-280).
7. Васильев 1981: Л. М. Васильев, *Семантика русского глагола*, Москва: Высшая школа.
8. Гарипова 1964: Н. Д. Гарипова, Опыт лексико-грамматической характеристики сочетаемости глаголов мышления в современном русском языке, *Серия филологических наук*, №8 (12), Уфа: Башкирский государственный университет.
9. Глинка 2003: Е. В. Глинка, *Система глаголов восприятия, мышления и говорения (на материале исторических словарей русского языка)*, Орел: Орловский государственный университет.
10. Драгићевић 2003: Р. Драгићевић, Механизми настајања секундарних значења лексема, *Српски језик*, VIII/ 1–2, Београд, 221–231.
11. Зализняк, Шмелов 2000: А. А. Зализняк, А. Д. Шмелов, *Введение в русскую аспектологию*, Москва: Языки русской культуры.
12. Исаченко 1960: А. В. Исаченко, *Грамматический строй русского языка в сооставлении с словацким*, Братислава: Издательство Словацкой академии наук.
13. Ермолаева 2017: И. А. Ермолаева, *Семантическая классификация глаголов речи в русском языке*, Санкт Петербург: Вестник СПбГУ, Язык и литература.
14. Катнић-Бакаршић 2001: М. Katnić-Bakaršić, *Stilistika*, Ljiljan: Sarajevo.
15. Ковачевић 2015: Милош Ковачевић, *Стилистика и граматика стилских фигура*, Београд: Јасен.
16. Ковачевић 2012: М. Ковачевић, О граматичко-стилистичком терминосистему туђег говора, *Српски језик*, XVII, Београд (13-38).
17. Кожина, 1977: М. Н. Кожина, *Стилистика русского языка*, Москва: Просвещение.
18. Марић 2014: Б. Марић, Введение чужой речи глаголами (в русском и сербском языках), *Русский язык как инославянский 6*, Београд: Славистичко друштво Србије (35-48).
19. Марић 2015: Б. Марић, „Ограђивање“ од туђег говора у публицистичком стилу руског и српског језика, *У простору лингвистичке славистике*, Београд: Филолошки факултет (471-487).
20. Марић 2016: Б. Марић, Неуправни говор у српском и руском језику, *Јужнословенски филолог*, Београд: Институт за српски језик САНУ (127-137).
21. Матвејева 1990: Т. В. Матвеева, *Функциональные стили в аспекте текстовых категорий*, Свердловск: Издательство Уральского университета.
22. Небольсина 2006: М. С. Небольсина, *Русские глаголы речевого воздействия в аспекте полиситуативности*, Барнаул: Барнаулский государственный педагогический университет (докторска дисертација).
23. Ожегов, Шведова 2010: С. И. Ожегов, Н. Ю. Шведова, *Толковый словарь русского языка*, Москва.
24. Петрухина 2009: Е. В. Петрухина, *Русский глагол: категории вида и времени (в контексте*

современных лингвистических исследований), Москва: Московский государственный университет имени М. В. Ломоносова, Филологический факультет.

25. Пипер 2000: приредио П. Пипер, *Методологија лингвистичких истраживања (преглед и хрестоматија)*, Београд.
26. РАН 1994: под ред. Н. Д. Арутюновой, Н. К. Рябцевой, *Логический анализ языка: язык речевых действий*, Москва: Наука.
27. Розенталь 1974: Д. Э. Розенталь, *Практическая стилистика русского языка*, Москва: Высшая школа.
28. Сердобольскаја 2018: Н. В. Сердобольская, *Прямое цитирование при глаголе думать в русском языке*, Москва: Институт языкознания РАН.
29. Станојчић и Поповић 1992: Живојин Станојчић и Љубомир Поповић, *Граматика српскога језика за средње школе*, Београд–Нови Сад: Завод за уџбенике и наставна средства.
30. Стевановић 1986: М. Стевановић, *Савремени српскохрватски језик I*, Београд: Научна књига.
31. Тошовић 1995: В. Тошковић, *Stilistika glagola*, Wuppertal: Lindenblatt.
32. Тошовић 2002: Б. Тошовић, *Функционални стилови*, Београд: Београдска књига.
33. Туђман Вуковић 2010: Н. Туђман Вуковић, *Glagoli govorenja: kognitivni modeli i jezična upotreba, sintaksičko-semantička studija*, Zagreb: Hrvatska sveučilišna naklada.
34. Ушакова 2008: Е. А. Ушакова, *Лексические и фразеологические репрезентанты речевой сферы в русской и немецкой языковых картинах мира*, Новосибирск: Институт филологии СО РАН, докторская диссертация.
35. Фомина 2001: М. И. Фомина, *Современный русский язык: Лексикология*, Москва: Высшая школа.
36. Халас 2016: А. Халас, Примена теорије прототипа у представљању полисемије, *Лексикологија и лексикографија у светлу савремених приступа*, Београд, 455–469.
37. Халас Поповић 2017: А. Халас Поповић, *Увод у лексичку полисемију*, Нови Сад: Филозофски факултет.
38. Шипка 1998: D. Šipka, *Osnovi leksikologije i srodnih disciplina*, Novi Sad: Matica srpska.
39. Шмельов 1977: Д. Н. Шмельёв, *Современный русский язык. Лексика*, Москва: Просвещение.
40. Штрбац 2011: Г. Штрбац, *Допуне комуникативних глагола (синтаксичко-семантички и лексикографски аспект)*, Нови Сад: Филозофски факултет.

9. Значај истраживања са становишта актуелности у одређеној научној области

Докторска дисертација *Глаголи говорења и мишљења у публицистичком стилу руског и српског језика* мр Весне Космајац врло је значајна и за синтаксичку семантику, и за функционалну стилистику и за наратологију, посебно за репрезентологију као њен интегрални дио. А посебно је значајан њен контрастивни руско-српски аспект анализе. Тема дисертације је тако лингвистички интердисциплинарна, јер захвата три међусобно повезане а методолошки одијељене области истраживања. А те су три области – синтаксичка семантика, функционална стилистика и наратологија – данас без сумње међу најактуелнијим лингвистичким или, боље речено, лингвистичко-стилистичким, областима истраживања.

10. Веза са досадашњим истраживањима

У досадашњим истраживањима аутори су се бавили глаголима говорења (много мање глаголима мишљења), али углавном са синтаксичко-семантичког аспекта њихове употребе у оквирима когнитивне лингвистике (Туђман-Вуковић, 2010; Бадурин, 2011) и њиховим синтаксичким допунама (Штрбац 2011). У русистици су значајни радови М. С. Небольсине (2006), Е. А. Ушакове (2008), И. А. Јермолајеве (2017). Е. В. Глинка (2003) се бавила системом глагола опажања, мишљења и говорења у руском језику са дијахроног аспекта. Такође, на руском језику су

написане студије које се тичу уопштено семантике глагола (Васиљев 1981), али и семантике појединачних глаголских категорија, као што су вид и вријеме (Петрухина 2009). Значајне класификације глагола говорења, невезано за употребу у публицистичком функционалном стилу, дале су И. А. Јермолајева (2017) и Г. Штрбац (2011). Досадашња истраживања тако су значајна пре свега за теоријско-методолошки аспект докторанткињине дисертације, аспект на основу кога ће се у дисертацији изналазити специфични модели описа с обзиром на употребу у једном конкретном функционалном стилу – публицистичком – у два словенска језика: руском и српском.

11. Методе истраживања и инструменти (опрема)

Емпиријска база истраживања биће глаголи и фразеолошке јединице говорне и мисаоне сфере, преузети из текстова који припадају публицистичком функционалном стилу руског и српског језика. Цјелокупно истраживање биће спроведено на синхронном плану. Грађа ће се анализирати с обзиром на неколико аспеката: функционално-семантички, стилистички, упоредно-контрастивни, лингвокогнитивни и дјелимично лингвокултуролошки. Основни методи истраживања биће аналитички, дескриптивни, функционалностилистички (прије свега метод жанровске анализе), и метод компоненцијалне анализе. Један од најбитнијих метода биће компаративни, којим ће се анализирати сличности и разлике између примарног и помјереног значења глагола говорења и мишљења у анализираном функционалном стилу, као и у његовим појединачним жанровима у руском и српском језику.

План рада подразумијева коришћење свих наведених метода, а он подразумијева структурисање дисертације у четири основна поглавља. У првом, уводном поглављу одређује се основни оквир истраживања са предметом, циљевима, хипотезама и описом корпуса, али и дефинисање појмовно-терминолошког апарата. Теоријски оквир биће посвећен ближем одређењу и типологији глагола говорења и мишљења, за којим слиједи преглед досадашњих истраживања, посвећених датој теми у русистички и србистички, као и опису и анализи жанрова у оквиру публицистичког функционалног стила. Централни дио дисертације биће анализа корпуса, у којој ће се детаљно описати семантика, употреба и функција глагола говорења и мишљења у публицистичким текстовима, односно жанровима. Посљедње поглавље у виду закључка сумираће теоријско-емпиријске резултате истраживања.

12. Очекивани резултате докторске дисертације

Очекује се да ће дисертација одговорити на сљедећа отворена питања:

- дати класификацију глагола говорења и мишљења који се употребљавају у публицистичким текстовима руског и српског језика;
- издвојити глаголе говорења и мишљења који се употребљавају у најзначајнијим жанровима публицистичког функционалног стила;
- уочити законитости на основу којих захтјеви жанра и публицистичког функционалног стила у цјелости модификују семантику глагола говорења и мишљења;
- представити општа правила начина превођења глагола говорне и мисаоне сфере у публицистичким текстовима са руског на српски језик и обрнуто;
- контрастирањем добијених резултата указати на сличности и разлике утицаја различитих жанрова публицистичког функционалног стила на семантику у руском и српском језику;
- издвојити семантичке особености фразеолошких јединица говорне и мисаоне сфере у односу на глаголе говорне и мисаоне сфере, а с обзиром на њихова допунска значења и нијансе, и испитати њихову функцију у публицистичком функционалном стилу;
- поређењем семантике фразеолошких јединица у руском и српском језику освијетлити услове њиховог појављивања у публицистичким текстовима.

13. Процјена потребног времена израде дисертације, мјесто истраживања

Израда докторске дисертације мср Весне Космајац требало би да траје двије године. Истраживање ће се спроводити на Филозофском факултету у Палама при Универзитету у Источном Сарајеву, и у

библиотекама у Србији (Београду) и Русији.
ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ
1. Име наставника предложеног за ментора, звање, институција у којој је стекао највише звање, ужа научна област
Др Биљана Марић, ванредни професор, Русистика, Филолошки факултет Универзитета у Београду
2. Списак радова ментора из којих се може видјети да испуњава услове из Стандарда за акредитацију студијских програма докторских студија
1. "Управни и неуправни говор и друга средства изражавања туђег говора у српском језику и Синтаксичка деривација сложене реченице", у: Пипер П. и др. <i>Синтакса сложене реченице у савременом српском језику</i>, Београд, 2018, 639–691. ISBN 978-86-7946-231-2 UDK 811.163.41`367.3</p> <p>2. "Неуправни говор у српском и руском језику", <i>Јужнословенски филолог</i>, LXXII, Београд, 2016, 127–137. ISSN 0350/185X; УДК 811.163.41`367 3. „Ограђивање” од туђег говора у публицистичком стилу руског и српског језика", У простору лингвистичке славистике. Зборник научних радова поводом 65 година живота академика Предрага Пипера, уредници Људмила Поповић, Дојчил Војводић, Мотоки Номаћи, Београд: Филолошки факултет, 2015, 471–487. ISBN 978-86-6153-364-8; UDK 811.163.41:811.16/.17(082) 4. "Введение чужой речи глаголами (в русском и сербском языках)", <i>Русский язык как инославянский</i>, бр. 6, Белград, 2014, 35–48. ISSN 1821-3146 UDK 811.161.1 5. "Речце у својству показатеља туђег говора у руском и српском језику", <i>Осамнаести конгрес ССДС. Савремено изучавање српског језика и књижевности и словенских језика као матерњих, инословенских и страних II</i>, Тематски зборник, Београд, 2016, 179–187. ISBN 978-86-917949-1-0; UDK 811.163.41:811.16(082) 6. <i>Синтаксичка деривација у савременом руском књижевном језику у поређењу са српским</i>, Београд: Филолошки факултет, 2012, 278 стр.; ISBN 978-86-6153-120-0 UDK 811.161.1`367:811.163.41`367 7. Изражавање контраста у српском и руском: сложена реченица, у: <i>Трагом славистичких истраживања професора Богољуба Станковића</i>, уредник К. Кончаревић, Београд, 2018, 125–137. ISBN 978-86-6153-520-8(ФФ) UDK 811.16(082) 8. Передача чужой речи в публицистическом и научном стиле русского и сербского языков, <i>Славянский мир. Язык, литература, культура. Материалы международной научной конференции</i>, Москва, 2018, с. 193–196. ISBN 978-5-317-05930-9; UDK 81 9. "Номинализације у руском језику у поређењу са српским: когнитивнолингвистички поглед", <i>Јужнословенски филолог</i>, 2019, LXXV/1, стр. 123–133. ISSN 0350/185X; УДК 811.163.41`367 10. "Један тип безличних реченица у српском и руском (у контексту језичке слике света)", <i>Наш језик</i>, књ. 50, св. 2 (2019), стр. 313–320. ISSN 0027-8084; UDK 808.61./62
3. Имена осталих чланова комисије, звања, институције у којој су стекли највиша звања и ужа научна област
1. Др Милош Ковачевић, редовни професор, Савремени српски језик и Општа лингвистика, Филозофски факултет Универзитета у Источном Сарајеву (коментор) 2. Др Вишња Вишњевац, доцент, Русистика, Филозофски факултет Пале, Универзитет у Источном Сарајеву.
4. Списак радова чланова Комисије из којих се може видјети да испуњавају услове из Стандарда за акредитацију студијских програма докторских студија
<u>Проф. др Милош Ковачевић:</u> 1. Милош Ковачевић, <i>Стилске доминанте српских прозних писаца</i>, Андрићград: Андрићев институт, 2019. ISBN 978-99976-21-46-7 2. Милош Ковачевић, <i>Српски језик под луном науке</i>, Београд: Завод за уџбенике, 2017. ISBN 978-86-17-19653-8 3. Милош Ковачевић, <i>Стил и језик српских писаца</i>, Београд: Завод за уџбенике, 2015, 303 стр. ISBN 987-86-17-19061-1 4. Милош Ковачевић, "Кореферентне јединице с инконгруенцијом лица у сложеној реченици или

везаном тексту", у: XI међународни научни скуп *Српски језик, књижевност уметности*, књ. 1: *(Српски) језик у комуникативној функцији*, уредници Милош Ковачевић и Јелена Петковић, Крагујевац: ФИЛУМ, 2017, 13–24. UDK 811.163.41' 267; ISBN 978-86-80796-07-9

5. Милош Ковачевић, "Модална употреба временских глаголских облика", у: *Jezik, književnost, vreme: Jezička istraživanja, zbornik radova*, уреднице Biljana Mišić Ilić, Vesna Lopičić, Niš: Filozofski fakultet, 2017, 77–89. ISBN 978-86-73-79-446-4. UDK 811.163.41' 366.59

6. Милош Ковачевић, "Књижевни језик и језик књижевности", у: X међународни научни скуп *"Српски језик, књижевност, уметност"*, књ. 1: *Језик, књижевност, уметности*, уредник Милош Ковачевић, Крагујевац: ФИЛУМ, 2016, 15–32. ISBN 978-86-85991-94-3 UDK 811.163.41' 38; 821.163.41.08

7. Милош Ковачевић, "Стилистика у настави српског језика", *Књижевност и језик*, LXV/1-2, Београд, 2018, 1–21. UDK 81'38 /371.3::811.163.41/ 811.163.41'38.

2. Др Вишња Вишњевац:

1. Вишњевац, Вишња (2016), „Радни и трпни партицип садашњег времена у саставу предиката у староруском језику”, *Филолог* – часопис за језик, књижевност и културу, XIV, 102–117. ISSN 1986-5864 УДК 811.161.1'255.2=163.41,,15/16“

2. Вишњевац, Вишња (2017а), „О неким строруским глаголима са два вида“, *Српски језик: студије српске и словенске*. Серија I, XXII, 2017, 471–488. ISSN 0354-9259 УДК 811.161.1'366.58

3. Вишњевац, Вишња (2017б), „Имперфекатско значење радног партиципа садашњег времена у староруском језику и његови преводи на савремени српски језик“, *Србистика данас*, II, 64-91. ISSN 2490-3736 УДК 811.161.1:811.163.41.

4. Вишњевац, Вишња (2017в) „Атрибутивно-адвербијална функција древнеруских действительных причастий”, *Philologia Mediana*, IX, 333–349. ISSN 1821-3332 УДК 811.161.1'367.625.43

5. Вишњевац, Вишња (2017г), „Древнерусские экзистенциальные предложения“, *Зборник радова Филозофског факултета у Приштини*, XLVII (4), 369–389. ISSN 0354-3293 УДК 811.161.1'367.625

6. Вишњевац, Вишња (2018), „Конкурентност синтаксичких средстава за исказивање узрочног и временског значења у *Повести о минулим временима*“, *Српски језик: студије српске и словенске*. Серија I, XXIII, 677-693. ISSN 0354-9259 УДК 811.161.1'367:811.163.41'367

7. Вишњевац, Вишња (2021), „Синтаксичко-семантичка анализа апсолутног датива у *Повести о минулим временима* и његови преводи на савремени српски и руски језик“, *Српски језик: студије српске и словенске*. Серија I, XXIII, 321-337 ISSN 0354-9259

ПОДАЦИ О ПРИЈАВЉИВАЊУ-НЕПРИЈАВЉИВАЊУ ТЕЗЕ

1. Изјава³ да ли је пријављивана теза под истим називом на другој високошколској институцији

Према доступној документацији, докторска дисертација под истим називом није пријављена у некој другој високошколској институцији.

ЗАКЉУЧАК

На основу прегледа приложене документације за докторску дисертацију, биографских и библиографских података, констатујемо да кандидат мср Весна Космајац испуњава све законом предвиђене услове за израду докторске дисертације. С обзиром на то да је предложена тема научно релевантна и добро теоријски заснована, комисија предлаже Наставно-научном вијећу Филозофског факултета Пале и Сенату Универзитета у Источном Сарајеву да прихвати извјештај комисије и да мср Весни Космајац одобри израду докторске дисертације **Глаголи говорења и мишљења у публицистичком стилу руског и српског језика**, и да јој за ментора именује проф. др Биљану Марић, а за коментора проф. др Милоша Ковачевића.

³ Уз захтјев за пријаву и одобрење теме дужни кандидат доставља потписану изјаву

Мјесто: Пале

Датум: 30. 3. 2021.

Комисија:

1. Др Милош Ковачевић, у звању редовног професора (НО: Специфични језици, УНО: Србистика – Српски језик и Општа лингвистика; Универзитет у Источном Сарајеву; Филозофски факултет Пале, предсједник Комисије

2 Др Биљана Марић, у звању ванредног професора, НО: Филологија, УНО: Русистика; Универзитет у Београду, Филолошки факултет Београд, члан Комисије

3. Др Вишња Вишњевац, у звању доцента, НО: Специфични језици; УНО: Русистика; Универзитет у Источном Сарајеву; Филозофски факултет Пале, члан Комисије

Издвојено мишљење⁴:

1. _____, у звању _____ (НО _____, УНО _____,
_____ Универзитет _____,
Факултет _____ у _____, члан Комисије;

⁴ Чланови комисије који се не слажу са мишљењем већине чланова комисије, обавезни су да у извештај унесу издвојено мишљење са образложењем разлога због се не слажу са мишљењем већине чланова комисије (члан комисије који је издвојио мишљење потписује се испод навода о издвојеном мишљењу)